

บทนำ

บทที่ 1

ตลอดระยะเวลาอันยาวนานในประวัติศาสตร์ การเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองการปกครองตั้งแต่ พ.ศ. 2475 จนกระทั่งถึงปัจจุบันประเทศไทยต้องเผชิญกับ "ความรุนแรงทางการเมือง" หมายถึงการที่สมาชิกของสังคมการเมืองใช้กำลังเข้าต่อต้านผู้นำหรือต่อต้านรัฐบาลอย่างพร้อมเพรียงกัน อันอาจหมายถึงการต่อสู้ระหว่างผู้ที่ดำรงตำแหน่งทางการเมืองด้วยตนเอง ระหว่างผู้นำกับกลุ่มการเมืองและระหว่างกลุ่มการเมืองที่แย่งชิงอำนาจกันเอง เป็นปรากฏการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้กำลังหรือการข่มขู่ว่าจะใช้กำลังเป็นสำคัญ สำหรับการปฏิวัตินั้น โดยปกติหมายถึงการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและสังคมอย่างถอนรากถอนโคน โดยวิธีการรุนแรง เป็นความหมายที่รวมเอาเหตุการณ์ต่าง ๆ เช่น สงครามกองโจร รัฐประหาร กบฏ และจลาจล เข้าอยู่ภายในนี้¹

สมัยพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ นายกรัฐมนตรีคนที่ 17 ของประเทศไทย ซึ่งเป็นรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2531 ได้บริหารประเทศมาช่วงระยะเวลา 2 ปี 7 เดือน นับบทบาทของรัฐบาลในการพัฒนา โครงสร้าง-หน้าที่ของระบบการเมืองโดยเฉพาะรัฐสภากับพรรคการเมือง พบว่าพรรคการเมืองสามารถมีบทบาทและอำนาจนำชัดเจนทางนิติบัญญัติ ตัวอย่างเช่น ได้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญพุทธศักราช 2521 ได้สำเร็จ และได้มีการผ่านกฎหมายฉบับสำคัญที่รอคอยมานาน เช่น พระราชบัญญัติปฏิรูปที่ดิน พระราชบัญญัติประกันสังคม นอกจากนี้พรรคการเมืองไทยเป็นตัวแทนของประชาชนและติดตาม ตรวจสอบการปฏิบัติงานของข้าราชการประจำ ได้อย่างเต็มที่ มีการเปิดอภิปรายทั่วไปเพื่อวิพากษ์วิจารณ์การบริหารงานของรัฐบาล ท้าให้อำนาจทางการเมืองของ ผู้นำราษฎรเข้มแข็ง

¹ Ted Robert Gurr, Why Men Rebel (Princeton : Princeton University, 1967), pp.1-6.

จีนกว่าในอดีต อย่างไรก็ตาม ผลเสียที่เกิดตามมาก็คือ การก้าวถ่ายแทรกแซงจากฝ่ายการเมืองเข้าสู่ระบบราชการ อย่างไม่มีขีดจำกัดและมีความเหมาะสมจนกระทั่งเกิดความขัดแย้งระหว่างข้าราชการประจำกับฝ่ายการเมืองขึ้น

ระบบการเมืองแบบประชาธิปไตยของไทยได้มีการเปลี่ยนแปลง และการพัฒนารอบด้านไปในระดับที่น่าพอใจ ไม่ว่าจะเป็นด้านโครงสร้าง-หน้าที่ เช่น บทบาทของรัฐสภาที่มีมากขึ้น ความสามารถของสถาบันการเมืองในการปกครอง ในการตอบสนองข้อเรียกร้องของประชาชนและเสริมสร้างความตื่นตัวทางการเมือง ในขณะเดียวกัน การแก้ไขรัฐธรรมนูญลดบทบาทของข้าราชการประจำทำให้เกิดเปลี่ยนแปลงอันสร้างปัญหาขึ้นมา เช่น การที่กลุ่มนายทุนได้โอกาสแสวงหาผลประโยชน์วิถีทางการเมืองและความมั่งคั่งร่ำรวย

รัฐบาลพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ได้พยายามประสานรอยร้าวความขัดแย้งต่างๆ กับพรรคการเมืองต่างๆ แต่สำหรับรอยร้าวลึก ๆ ที่บาดหมางกันระหว่างกองทัพกับนักการเมืองนั้นไม่ได้รับการแก้ไขหรือสมานรอยร้าวหลังจากที่พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ ลาออกจากตำแหน่งรองนายกรัฐมนตรี เพราะมีเรื่องกับร้อยตำรวจเอก เฉลิม อยู่บำรุง รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีและความบาดหมางนั้นได้บานปลายออกไปเรื่อย ๆ เมื่อมีการพิจารณาตรวจค้นและยึด รถวิทยุกระจายเสียงเคลื่อนที่เอนกประสงค์หรือที่เรียกกันว่ารถมขายยูนิต ร้อยตำรวจเอก เฉลิม ฯ ในฐานะรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ต้องการรถคันดังกล่าวแต่ทางฝ่ายทหารไม่ยินยอมให้คืนโดยอ้างว่ารถดังกล่าวมี อันตรายต่อความมั่นคงของชาติทางฝ่ายทหารจะเป็นผู้เก็บดูแลรักษาหาก องค์การสื่อสารมวลชนหรือ หน่วยงานราชการใดต้องการใช้ก็สามารถขอใช้ได้โดยขอมาท่กองบัญชาการทหารสูงสุดเป็นครั้งคราวไปซึ่งทำให้มีการตอบโต้อย่างรุนแรงทั้งทางหนังสือพิมพ์และทางโทรทัศน์ระหว่าง ร้อยตำรวจเอก เฉลิม ฯ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ที่กำกับดูแลองค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย (อสมท.) กับฝ่ายทหารคือ พลเอก สุนทร คงสมพงษ์ ผู้บัญชาการทหารสูงสุดซึ่งได้ใช้อำนาจของ ผู้อำนวยการรักษาความสงบภายในประเทศ (ผอ. รส. ภน.) ยึดรถดังกล่าวไว้จนทำให้ พลเอก สุจินดา คราประยูร ผู้บัญชาการทหารบก ได้ให้สัมภาษณ์ว่า ถ้ารัฐบาลไม่แก้ไขรัฐบาล ก็จะเสื่อมศรัทธาจากทหารภายหลังฝ่ายทหารได้ร่วมกันเข้าพบพลเอก ชาติชาย ชุณหะวัณ นายกรัฐมนตรีที่บ้านพักขอยราชครูพร้อมทั้งยื่นคำขาดให้นายก

รัฐมนตรีจัดการกับ ร้อยตำรวจเอก เฉลิม อยู่บำรุง รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีที่
ได้ลบหลู่ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ซึ่งพลเอก ชาติชาย ชุณหะวัณ ได้บอกว่าหลังจากกลับมา
จากการไปราชการที่ประเทศญี่ปุ่นแล้ว จะมีการปรับปรุงคณะรัฐมนตรีและจะไม่มีชื่อของ
ร้อยตำรวจเอก เฉลิม ๑ ในคณะรัฐมนตรี ซึ่งภายหลังได้มีการปรับปรุงคณะรัฐมนตรีกลับ
มีชื่อร้อยตำรวจเอก เฉลิม ๑ ร่วมรัฐบาลด้วย ²โดยเพียงสับตำแหน่งจากเดิมที่เป็นรัฐมนตรี
ประจำสำนักนายกรัฐมนตรี สลับกับนายสรอรรถ กลิ่นประทุม รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวง
ศึกษาธิการ ทำให้ สัมพันธภาพของทหารกับรัฐบาลเสื่อมทรามลงไปเป็นอันมากผู้นำกองทัพอัน
ประกอบด้วยพลเอก สุนทร คงสมพงษ์ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด พลเอกสุจินดา คราประยูร
ผู้บัญชาการทหารบก พลเรือเอก ประพัฒน์ ฤกษ์จันทร ผู้บัญชาการทหารเรือ และ
พลอากาศเอก เกษตร วิจารณ์ ผู้บัญชาการทหารอากาศ งดไปร่วมรับประทานอาหารที่
บ้านพักนายกรัฐมนตรี ที่บ้านพักขอยราชครุ ซึ่งเดิมมีกำหนดรับประทานอาหารเข้ากันทุกวัน
พุธไปอย่างไม่มีกำหนด

ต่อมามีเรื่องคดีวันลอบสังหาร* เข้ามาเกี่ยวข้อง ทำให้ ความขัดแย้งยิ่งปะทุ
รุนแรงขึ้นเมื่อ พลตำรวจโทบุญชู ว่างานนท์ ผู้บัญชาการตำรวจสอบสวนกลางผู้รับผิดชอบคดี
ดังกล่าวมาตั้งแต่ต้นได้ถูกย้ายไปดำรงตำแหน่งผู้ช่วยอธิบดีกรมตำรวจ อันเนื่องมาจากความ
ขัดแย้งกับ พลตำรวจตรีเสรี เตมียาเวช ผู้บังคับการกองปราบปราม และได้มีคำสั่งย้าย
พลตำรวจเอก แสวง ชีระสวัสดิ์ อธิบดีกรมตำรวจ ไปประจำสำนักนายกรัฐมนตรีพร้อมทั้ง
แต่งตั้งให้พลตำรวจเอก สวัสดิ์ อมรวิวัฒน์ รองอธิบดีกรมตำรวจ ขึ้นดำรงตำแหน่งอธิบดี
กรมตำรวจทำให้ พลตำรวจเอก แสวง ชีระสวัสดิ์ได้ยื่นใบลาออกในวันเดียวกัน ซึ่งต่อมา

² "กรณีโรดบายยูนิค" มติชนสุดสัปดาห์ 11 (พฤศจิกายน 2533) : 15.

* คดีวันลอบสังหาร คือ คดีที่กลุ่มบุคคลประกอบด้วยพลเรือเอกและทหาร ได้
ร่วมกันวางแผนและลอบสังหารพลเอก เปรม ติณสูลานนท์ นายกรัฐมนตรีและ พลเอก
อาทิตย์ กำลังเอก ผู้บัญชาการทหารบกและผู้บัญชาการทหารสูงสุด ซึ่งรวมถึงการลอบ
ประทุษร้ายต่อองค์รัชทายาท คือ พระบาทสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถโดยเหตุ
เกิกระหว่างปี พ.ศ. 2525 ถึง 2528 ดูรายละเอียดจาก ผู้จัดการ (20 ก.พ. 2534) : 10.

ได้มีคำสั่งให้รอน คดีวันลอบสังหารให้พลตำรวจเอก สนอง วัฒนวรานุกร รองอธิบดีกรมตำรวจ เข้าควบคุมคดีและมอบหมายให้พลตำรวจตรี เสรี เตมียเวช เข้ารับผิดชอบคดีนี้แทน ซึ่งคดีดังกล่าวมีการพาดพิงถึง ผู้ใกล้ชิดกับพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ นายกรัฐมนตรีคือ นาย ไกรศักดิ์ ชุณหะวัณ ลูกชายนายกรัฐมนตรีและ พลตรี มนูญ รูปจจร ซึ่งทำกาให้ฝ่ายทหารโดยพลเอกสุนทร คงสมพงษ์ ผู้บัญชาการทหารสูงสุด ไม่พอใจและได้ประกาศเตือนไม่ให้มีการบิดเบือนสวนดังกล่าวนอกจากนี้ยังได้ประกาศแต่งตั้งให้พลตำรวจโท บุญชู ว่างานนท์ ช่วยราชการที่กองกำลังรักษาพระนครพร้อมๆ กับที่พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ นายกรัฐมนตรีได้ประกาศแต่งตั้ง พลเอกอาทิตย์ กำลังเอก รองนายกรัฐมนตรีให้รับตำแหน่งรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม อีกตำแหน่งหนึ่งท่ามกลางข่าวลือที่แพร่สะพัดว่า พลเอก สุจินดา คราประยูร จะถูกปลดออกจากตำแหน่งผู้บัญชาการทหารบก

การประกาศแต่งตั้ง พลเอกอาทิตย์ กำลังเอก ให้เป็นรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงกลาโหม จึงเป็นการปะทะกันอย่างรุนแรงถึงที่สุด ระหว่างรัฐบาลและกองทัพและกลายเป็นเหตุผลสำคัญที่ กองทัพไม่อาจยอมรับได้ "การปฏิบัติภารกิจจับตัวนายก" พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ จึงเกิดขึ้น ณ สนามบินกองทัพอากาศ โดยเมื่อเวลา 11.30 น. วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2534 คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) นำโดยพลเอกสุนทร คงสมพงษ์ ผู้บัญชาการทหารสูงสุดได้ยึดอำนาจจากรัฐบาลพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ โดยยึดสถานีโทรทัศน์และวิทยุได้ทุกช่อง³ คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ได้อ้างเหตุผล 5 ประการในการยึดอำนาจครั้งนี้ว่า

ประการแรก พฤติการณ์อันร้ายกาจบังหลวงของคณะผู้บริหารประเทศชุดก่อนมีการฉวยโอกาสใช้อำนาจหน้าที่ทำการแสวงหาประโยชน์ให้กับตัวเองและพรรคพวกอย่างรุนแรง

ประการที่สอง ข้าราชการการเมือง ได้ใช้อำนาจกดขี่ข่มเหงข้าราชการประจำที่มีความซื่อสัตย์สุจริต

³ "รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร ครั้งที่ 18/2532 สมัยสามัญ,"

ประการที่สาม รัฐบาลเป็นเผด็จการทางรัฐสภา นายกรัฐมนตรี ในฐานะหัวหน้ารัฐบาลได้ร่วมมือกับพรรคร่วมรัฐบาล รวมทั้งที่ปรึกษา บ้านพิษณุโลก ได้เข้าอุบายอันแยบยลทางการเมืองสร้างภาพลวงประชาชนว่า เป็นการปกครองระบอบประชาธิปไตยแล้ว พลิกแพลงหาผลประโยชน์

ประการที่สี่ มีการทำลายสถาบันทหาร อันเป็นสถาบันหลักของชาติ โดยใช้ความพยายามบีบบังคับทำลายเอกภาพ ความรัก ความสามัคคี ภายในกองทัพอย่างต่อเนื่อง

ประการที่ห้า มีการบิดเบือนคดีล้มล้างสถาบันพระมหากษัตริย์ ซึ่งอ้างว่าพลตรีมัญญ รูปจร เป็นหัวหน้า⁴

โดยคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ (รสช.) ได้สัญญากับประชาชนไว้ดังต่อไปนี้คือ

1. คืนอำนาจให้ประชาชนโดยเร็วที่สุด จัดองค์กรร่างรัฐธรรมนูญ เป้าหมายสำคัญจะไม่ใช้รัฐสภาเป็นที่ชำระผลประโยชน์ ให้มีกลไกเลือกตั้งที่สามารถคัดเลือคนดีมีคุณธรรม ความรู้ มาเป็นผู้แทน และให้พรรคการเมืองมีกลไกควบคุมสมาชิกพรรคให้มากขึ้น
2. แก้ปัญหาทุจริต น้่อราชฎ์บังหลวงโดยการตรวจสอบดำเนินการอย่างเฉียบขาดกับรายที่ผ่านมา และจะไม่ให้มีการน้่อราชฎ์บังหลวงเกิดขึ้นอีกหรือหากมีก็ต้องน้อยที่สุด
3. ปรับปรุงระบบการบริหารราชการแผ่นดินโดยให้ข้าราชการการเมืองก้าว-ก้าวข้าราชการประจำน้อยลงหรือหมดไปหรือก้าวไปด้วยดีด้วยความยากลำบาก
4. จะดำเนินคดี ในการลอบสังหารบุคคลสำคัญ และคดีมุ่งทำลายล้างสถาบันพระมหากษัตริย์ให้เสร็จสิ้น โดยเร็วที่สุด⁵

4 "แถลงการณ์คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ 1." สยามจดหมายเหตุ 16 (มีนาคม 2534) : 311 - 333.

5 พลเอกอิสระพงศ์ หนุนภักดี ผู้ช่วยผู้บัญชาการทหารบก ในฐานะเลขาธิการคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ เปิดเผยถึงขั้นตอนการดำเนินงานของคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ดูรายละเอียดได้จาก ชาวในประเทส สยามจดหมายเหตุ 16 (เมษายน 2534) : 397 - 398.

นอกจากนี้ยังมีการประกาศยกเลิกรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2521 และให้วุฒิสภา และ สภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงและ ประกาศงดเว้นการศึกษาทั่วประเทศ นอกจากนี้ยังได้ออก ประกาศจับ ร้อยตำรวจเอก เฉลิม อยู่บำรุง และ พลตรี มนูญ รูปขจร ในวันที่ 24 กุมภาพันธ์ 2534 ผลกระทบที่ติดตามมาหลังยึดอำนาจก็ คือ การย้ายข้าราชการของฐาน อำนาจเก่า โดยได้มีคำสั่ง ย้าย พลตำรวจเอก สนอง วัฒนวรานุกร รองอธิบดีกรมตำรวจ ไปสำรองราชการที่ สำนักนายกรัฐมนตรี และสั่งย้าย พลตำรวจตรี เสรี เตมียเวส จาก ผู้บังคับการกองปราบปรามไปประจำกองบัญชาการตำรวจภูธร 2 เนื่องจากมีความคิดเห็นขัดแย้งในเรื่อง คดีวันลอบสังหาร ในวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2534 ได้มีประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ฉบับที่ 2 เรื่อง อาศัยและห้ามจำหน่ายธนบัตรพหุสีเงินของนักการเมืองบางคน โดยแต่งตั้งให้ พลเอก สิทธิ จิรโรจน์เป็น ประธานคณะกรรมการตรวจสอบธนบัตรพหุสีเงิน(คตส.) ซึ่งมี รายชื่อนักการเมืองรวมทั้งหมด 25 คน ว่าอยู่ในข่ายร้ายวณคดีปกติที่ตรวจสอบธนบัตรพหุสีเงินได้ส่งผล ให้เกิดการประท้วงในหมู่นักการเมืองโดยเฉพาะ พลเอก เทียนชัย สิริสัมพันธ์ หัวหน้าพรรคราษฎร ได้ลาออกจากการเป็น หัวหน้าพรรคของตน นอกจากนี้ยังได้มีคำสั่งย้าย นายอนันต์ อนันตกุล ปลัดกระทรวงมหาดไทย , พลตรี กมล ทักษะรังสี รองผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ นายศรีภูมิ สุขเนตร ปลัดกระทรวงคมนาคม ไปประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ในวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2534

กรมตำรวจได้ ตั้งกรรมการสอบสวนทางวินัย พลตำรวจตรี เสรี เตมียเวส ในกรณีประพฤติผิดวินัยในการวิจารณ์ผ่านหนังสือพิมพ์ ในคดี "วันลอบสังหาร" ว่า สำนวน เป็นเท็จซึ่งที่ผ่านมาพลตำรวจตรี เสรี เตมียเวส ถูกกล่าวหาว่าเป็นตำรวจที่ถือสัจสุจริต ซึ่งพยายามปราบปรามการฉ้อราษฎร์บังหลวงโดยเฉพาะกับตำรวจที่ทุจริต

ในวันที่ 1 มีนาคม 2534 มีการประกาศใช้ ธรรมนูญปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2534 ซึ่งมีทั้งหมด 33 มาตรา⁶ และแปรสภาพคณะกรรมการรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ มาเป็น สภารักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ซึ่งมีพลเอกสุนทร คงสมพงษ์ เป็น ประธานฯทั้งยังกำหนดให้ร่วมประชุมกับรัฐบาลที่จะจัดตั้งขึ้นโดยให้ ประธานสภารักษาความ

⁶ ธรรมนูญปกครองราชอาณาจักร พุทธศักราช 2534 มีทั้งหมด 33 มาตรา.

สงบเรียบร้อยแห่งชาติเป็นประธานในที่ประชุม นอกจากนี้ในการบริหารราชการแผ่นดินและการกำหนดนโยบายรัฐบาลจะกระทำร่วมกันระหว่างรัฐบาลกับสภารักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติและที่สำคัญได้จัดให้มี มาตรา 27 ซึ่งให้อำนาจสภารักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติอย่างกว้างขวางในการจัดการกับ ปัญหาที่อาจเป็นภัยต่อความสงบสุขของประเทศได้อย่างเฉียบขาด รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงนายกรัฐมนตรีด้วย

ในวันที่ 2 มีนาคม 2534 สภารักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติได้แต่งตั้งนาย อานันท์ ปันยารชุน ซึ่งเป็นอดีตนายกรัฐมนตรีต่างประเทศและได้ลาออกจากราชการก่อนครบเกษียณอายุ โดยปัจจุบันได้ประกอบอาชีพเป็นนักธุรกิจดำรงตำแหน่งเป็นประธานกรรมการบริหารของกลุ่มบริษัทในเครือสหยูเนี่ยนให้เป็นนายกรัฐมนตรี คนที่ 18⁷ ของประเทศไทย การยึดอำนาจโดยวิธีการรัฐประหารครั้งนี้ได้ทำลายระบบประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน การรัฐประหารครั้งนี้ ได้ทำให้เศรษฐกิจของชาติที่เคยเฟื่องฟูในสมัยรัฐบาล พลเอกชาติชาย ๆ ต้องตกต่ำลงจนทำให้ประเทศไทยที่กำลังจะก้าวเข้าไปสู่ประเทศอุตสาหกรรมใหม่ต้องยั้งเวลาออกไปอีก⁸

กล่าวโดยสรุป การรัฐประหาร ในปี 2534 สำเร็จได้อย่างง่ายดาย เพราะอาศัย บทเรียนความบกพร่องในการรัฐประหาร เมื่อวันที่ 1-3 เมษายน 2524 มาประเมินสถานการณ์แก้ไขจุดบกพร่องการทำ รัฐประหารครั้งนี้ไม่มีการสูญเสียชีวิตหรือทรัพย์สินและการต่อต้านแต่อย่างใด กระทำโดยเพียงควบคุมตัวผู้นำและเข้าควบคุมการสื่อสารสาเหตุที่การรัฐประหารครั้งนี้กระทำสำเร็จง่ายดายเพราะในช่วงรัฐบาลพลเอก ชาติชายฯ ซึ่งดำรงตำแหน่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมนั้น อำนาจการบังคับบัญชาแต่งตั้งนายทหารผู้คุมกำลังอยู่ในอำนาจของผู้บัญชาการทหารบกคนเดียว รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหมไม่ได้เข้าไปแตะต้องแต่อย่างใดและการคาดการณ์ผิดพลาดของพลเอกชาติชาย ๆ ที่ประเมินทหารว่าในบรรยากาศที่เป็นประชาธิปไตย ทหารจะไม่ทำปฏิวัติ หรือทำปฏิวัติก็คง

⁷ดูรายละเอียดจาก "ลำดับเหตุการณ์ก่อนถึงวันอวสานประชาธิปไตย," กรุงเทพธุรกิจ (11 มีนาคม 2534) : 5 - 6.

⁸"สุรหงษ์เฮ้ง ดี จักร์ นึ่งนายก," ไทยรัฐ (2 กันยายน 2534) : 1.

จะทำไมสำเร็จทั้ง ๆ ที่หน่วยงานข่าวได้ส่งข่าวให้พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ หลบหนีตั้งแต่ วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2534 ซึ่งเป็นการรายงานก่อนหน้าทำการรัฐประหาร 1 วัน⁹และนอกจากนี้หลังจากการรัฐประหารแล้วไม่ได้รับการต่อต้านจากประชาชนเนื่องจากประชาชนรู้สึก สาสวมและเห็นใจฝ่ายทหารที่ถูกรัฐบาลของพลเอกชาติชาย ๆ บิดพลิ้วและบีบบังคับตลอดโดย ขณะเดียวกันปัญหาการก่อราษฎรบังหลวงที่มีอย่างสูงและรัฐบาลกลับเมินเฉยไม่แก้ไขและยัง แสดงถึงการปกป้องกลุ่มหรือพรรคพวกตนรวมทั้งการเข้ามาบีบบังคับของกลุ่มนายทุนและการ เข้าแทรกแซงข้าราชการประจำซึ่ง คณะรัฐบาลพลเอก ชาติชายฯ ได้ถูกกล่าวถึงว่า เป็น "บุพเพต์คาปิเนต" อันหมายถึง คณะรัฐบาลที่รวมหัวกันโกงกิน ซึ่งตรงกับเหตุผลของ คณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ถึงแม้ว่าประชาชนจะเสียใจระบบประชาธิปไตยก็ ตามและถึงแม้ว่าการทำการรัฐประหารจะกระทำโดยไม่มีลัทธิมากสำหรับการเมืองไทยแต่หลังจาก การทำการรัฐประหารแล้ว จะบริหารบ้านเมืองให้มีความเจริญก้าวหน้า และสามารถพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม ให้ดีเทียบได้กับที่นั่นมาใช่เป็นสิ่งที่กระทำได้ง่าย การทำการรัฐประหารครั้งนี้ ถือเป็นการก้าวถอยหลังของระบอบประชาธิปไตย

ในขณะที่รัฐบาลนายอานันท์ ปันยารชุนได้ปกครองประเทศอยู่นั้น คณะรักษาความ สงบเรียบร้อยแห่งชาติ ได้จัดทำมีการร่างรัฐธรรมนูญฉบับ พุทธศักราช 2534 ขึ้นมา แต่ใน ร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้มีเนื้อหาสาระที่สืบทอดมาจากเผด็จการของ กลุ่มคณะรักษาความสงบ เรียบร้อยแห่งชาติ¹⁰การร่างรัฐธรรมนูญครั้งนี้ ได้มีหลายฝ่ายได้วิพากษ์วิจารณ์และขอให้มีการแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญ

ซึ่งกลุ่มประชาธิปไตยก้าวหน้า ได้เรียกร้องและเสนอให้มีการพิจารณาแก้ไขร่าง รัฐธรรมนูญ ฉบับ พ.ศ. 2534 ให้มีความสมบูรณ์และชัดเจนยิ่งขึ้น ให้เป็นรัฐธรรมนูญของ ประชาชนและเพื่อประชาชนได้อย่างแท้จริง โดยเสนอให้พิจารณาใน 6 ประเด็น คือ

ประเด็นที่ 1 แยกสถานิติบัญญัติ ออกจากฝ่ายบริหาร โดยรัฐมนตรีจะเป็น

⁹ เอทีเอ็ม, ทูบกรัสมบัตี (กรุงเทพมหานคร:จงเจริญการพิมพ์, 2534), หน้า 16.

¹⁰ สุรพล นิติไกรพจน์ "การแก้ไขรัฐธรรมนูญอย่าหลอกลวงประชาชน,"

สมาชิกวุฒิสภา หรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในขณะเดียวกันมิได้

ประเด็นที่ 2 คณะรัฐบาลต้องมาจากการเลือกตั้ง โดยพรรคการเมืองเป็นผู้เสนอคณะรัฐมนตรีที่เหมาะสมเพื่อให้ประชาชนเลือกตั้งโดยตรง

ประเด็นที่ 3 ให้นำม็อดกร ที่ทำหน้าที่ตรวจสอบการปฏิบัติงานที่อาจมิชอบของบุคคลที่หน้าที่ฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ และข้าราชการการเมือง และตลอดจนมีอำนาจควบคุมความประพฤติ และลงโทษบุคคลดังกล่าวได้ตามกรณี

ประเด็นที่ 4 ให้นำมีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร โดยระบบ "เขตเลือกตั้งเขตหนึ่ง มีผู้แทนได้คนหนึ่ง"

ประเด็นที่ 5 ให้นำวุฒิสมาชิกที่มาจาก การเลือกตั้ง โดยประชาชนในแต่ละจังหวัด จังหวัดละ 2 ที่นั่ง โดยเท่าเทียมกันทุกจังหวัด ส่วนจำนวนที่เหลืออาจดำเนินการแต่งตั้งได้ตามความเหมาะสม

ประเด็นที่ 6 ให้นำประชาชน มีสิทธิออกเสียงแสดงประชามติ ในกรณีหรือประเด็นทางเลือก หรือความขัดแย้งที่สำคัญ ๆ ที่เป็นผลได้ผลเสียของประเทศชาติได้¹¹

ขณะที่มีการร่างรัฐธรรมนูญฉบับ 2534 อยู่นั้น สภารักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ได้ดำเนินการสอบสวนคดีนักการเมืองที่ร่ำรวยผิดปกติ ของบรรดานักการเมืองในสมัยพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ซึ่งสภารักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ได้แต่งตั้งให้ พลเอกสิทธิ จิรโรจน์ เป็นประธานคณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สินอยู่นั้น แต่ คณะกรรมการตรวจสอบทรัพย์สิน ก็ไม่สามารถที่จะแถลงให้ประชาชนคลายความสงสัยเรื่องการหลุดพ้นข้อกล่าวหาของนักการเมืองบางคนที่ถูกกล่าวหาว่าเป็นบุคคลที่ร่ำรวยผิดปกติเพราะในช่วงหลัง สภารักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ได้ตั้งพรรคการเมืองขึ้นมาชื่อว่า "พรรคสามัคคีธรรม" โดยให้นำวาทาอากาศศรี ฐิติ นาคทรพรพ เป็นผู้ประสานงานการจัดตั้งพรรคการเมืองโดยได้รวบรวมบรรดาอดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ที่เคยมีปัญหาการคอร์รัปชัน ข้อกล่าวหาว่าเป็นบุคคลที่ร่ำรวยผิดปกติของนักการเมืองบางคนจึงเจียบหายไพบ โดยให้เป็นข้อต่อรองในการ

11 "ข้อเรียกร้องเรื่องการแก้ไขรัฐธรรมนูญ" สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 38

สนับสนุนเข้าพรรคสามัคคีธรรม นอกจากนี้ยังมีผู้ใกล้ชิดกับสภารักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติเข้าไปอยู่ในพรรคการเมืองใหญ่ต่าง ๆ เช่น พลอากาศเอก สมบุญ ระหงษ์ ผู้ว่าการท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย ได้รับตำแหน่งเป็น หัวหน้าพรรคชาติไทย พลตรีเกษม โกธรสรณ์ เพื่อนรักของพลเอก สุจินดา คราประยูร ผู้บัญชาการทหารบกและรองประธานสภารักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติได้รับตำแหน่งเลขาธิการพรรคกิจสังคมโดยคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ มีเป้าหมายที่จะให้ พรรคสามัคคีธรรมและกลุ่มพรรคการเมืองดังกล่าวสนับสนุนให้พลเอกสุจินดา คราประยูร ขึ้นเป็นนายกรัฐมนตรี¹²

ต่อมาได้จัดทำให้มีการเลือกตั้งขึ้นเมื่อ วันที่ 22 มีนาคม 2535 ซึ่งการเลือกตั้งครั้งนี้ผลปรากฏว่า พรรคสามัคคีธรรมได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งมากที่สุดถึง 79 คน¹³ ซึ่งได้มีการรวมกลุ่มกันจัดตั้งรัฐบาลอันมีพรรคสามัคคีธรรม , พรรคชาติไทย , พรรคกิจสังคม, พรรคประชากรไทยและพรรคราษฎร รวมทั้งสิ้น 195 เสียงโดยในขั้นแรกจะเชิญบุคคลภายนอกมาเป็นนายกรัฐมนตรี แต่ปรากฏว่ามีเสียงคัดค้านเกิดขึ้น จึงตกลงกันเสนอชื่อนายณรงค์ วงศ์วรรณ หัวหน้าพรรคสามัคคีธรรมเป็นนายกรัฐมนตรีซึ่งได้เกิดการคัดค้านกันอีกเนื่องจาก นายณรงค์ ๑ ได้ถูกกล่าวหาว่า พัวพันกับการค้ายาเสพติดและรัฐบาลของ สหรัฐอเมริกา

12"พรรคสามัคคีธรรม - ความหวังใหม่เปิดตลาดนัด ส.ส. สูงสุด หัวละ 5 ล้าน," มติชนสุดสัปดาห์ 11 (30 มิถุนายน 2534) : 10. "คำสั่งจริงเปิดตัวขุนพลพรรคความหวังใหม่," มติชนสุดสัปดาห์ 12 (7 กรกฎาคม 2534):12.และ"ที่เล่นที่จริง," สยามรัฐ (29 กรกฎาคม 2535) : 4.โกสม หักทองขวาง "บทเรียนอันเจ็บปวดจากสามัคคีธรรมยี่ห้อแห่งเฉพาะกิจ," ประชาชาติธุรกิจ (26 - 29 กรกฎาคม 2535) : 25.

13พรรคสามัคคีธรรมได้รับเลือกตั้ง 79 คน พรรคชาติไทย ได้รับเลือกตั้ง 74 คน พรรคความหวังใหม่ได้รับเลือกตั้ง 72 คน พรรคประชาธิปไตยได้ 44 คน พรรคพลังธรรมได้ 41 คน พรรคกิจสังคม ได้รับเลือกตั้ง 31 คน พรรคประชากรไทย 7 คน พรรคเอกภาพ 6 คน พรรคราษฎร 4 คน พรรคพวงขนชาวไทย 1 คน พรรคมวลชน 1 คน "เลือกตั้ง 2535," ไทยรัฐ (24 มีนาคม 2535) : 12.

ปฏิเสฐรมาให้เดินทางเข้าสหรัฐอเมริกา โดยพรรคทั้งห้าดังกล่าวก็ยืนยันจะเสนอนายณรงค์ วงศ์วรรณต่อไปตามเดิม¹⁴ ดังปรากฏในคำสัมภาษณ์ของนายอาทิตย์ อุไรรัตน์ ประธานสภาผู้แทนราษฎร¹⁵ เมื่อตอนเช้าวันที่ 7 เมษายน พ.ศ.2535 ในตอนบ่ายวันเดียวกันประธานสภา รักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ เลขาธิการรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ และประธานสภาผู้แทนราษฎร ได้เข้าเฝ้าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และได้เสนอให้พลเอกสุจินดา คราประยูร เป็นนายกรัฐมนตรีคนที่ 19 ของประเทศไทย¹⁶ ภายหลังจากการแต่งตั้งดังกล่าวได้มีการคัดค้านโดยกลุ่มต่างๆ เรียกร้องให้พลเอกสุจินดา คราประยูรลาออกจากตำแหน่งนายกรัฐมนตรี บุคคลแรกที่ได้ทำการประท้วงคือ เรืออากาศตรี ฉลาด วรฉัตร โดยได้ทำการประท้วงด้วยวิธีอดอาหารตั้งแต่วันที่ 8 เมษายน 2535¹⁷

ในตอนเย็นวันที่ 7 เมษายน 2535 ได้มีพิธีรับพระบรมราชโองการ ณ ที่พักภายหลัง พลเอกสุจินดา ฯ ก็ได้อธิบายถึงความจำเป็นที่จะต้องเข้ารับตำแหน่งนี้ ภายหลังโดยยอมรับว่าเป็นการ "เสียสัตย์เพื่อชาติ"

การเสียสัตย์เพื่อชาติของพลเอกสุจินดา คราประยูรทำให้เกิดการวิพากษ์วิจารณ์อย่างกว้างขวาง มีการชุมนุมประท้วงของกลุ่มต่างๆ พรรคฝ่ายค้านได้เปิดปราศรัยคัดค้านการนำบุคคลภายนอกมาเป็นนายกรัฐมนตรี¹⁸ และยังได้ดำเนินการทางรัฐสภาด้วยโดยการ

14 "วิกฤตินายกรัฐมนตรี," สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ 38 (เมษายน 2535)

: 13.

15 "เงื่อนไขประชาธิปไตยจะเข้าร่วมรัฐบาลอยู่ที่ ณรงค์ วงศ์วรรณ และตำแหน่งนายกรัฐมนตรี," มติชน (2 เมษายน 2535) : 3.

16 "แต่งตั้งคณะรัฐมนตรี," สยามจดหมายเหตุ 17 (เมษายน 2535)

: 421 - 422.

17 "วิกฤตการณ์การเมืองไทย นายทศสุจินดา ต้องออก," โรค เลือดระอุ 1 (พฤษภาคม 2535) : 5-7.

18 อัครเมศวร์ ทองนวล" สรุปรายการการเมือง, "ผู้แทนราษฎร 1 (เมษายน 2535) : 3-4.

ขอแก้ไขรัฐธรรมนูญ¹⁹ การตัดค้ำพลเอก สุจินดา คราประยูร นายกรัฐมนตรีได้เพิ่มความเข้มขันขึ้นเป็นลำดับ จนเมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2535 พลตรีจำลอง ศรีเมือง หัวหน้าพรรคพลังธรรม ได้เริ่มอดอาหารประท้วงโดยมีเป้าหมายให้ นายกรัฐมนตรี พลเอก สุจินดา คราประยูรลาออกไป²⁰

ในวันที่ 6 - 7 พฤษภาคม 2535 มีการแถลงนโยบายของรัฐบาล โดยได้มีการอภิปรายกันอย่างกว้างขวางในขณะที่ประชาชนก็มาชุมนุมคัดค้านการเข้าดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของพลเอก สุจินดา คราประยูร กันโดยสงบที่บริเวณหน้ารัฐสภา เมื่อการอภิปรายดำเนินไปถึง 10.57 น. ของวันที่ 7 พฤษภาคม 2535 นายอุกฤษ มงคลนาวิน ประธานรัฐสภาได้เปิดโอกาสให้นายกรัฐมนตรีชี้แจง เมื่อนายกรัฐมนตรีชี้แจงเสร็จ ประธานรัฐสภาก็ได้ขอเสียงปิดการอภิปราย (โดยยังมี ส.ส. หลายท่านยังไม่มีโอกาสอภิปรายตามที่ได้มีการเตรียมตกลงกันไว้ล่วงหน้า หากยังมีเสียงดังอีกที่กั้นในรัฐสภา) แล้วได้ประกาศปิดการประชุม โดยสมาชิกไม่มีโอกาสได้ทักท้วง²¹

สำหรับเหตุผลที่นายกรัฐมนตรีแถลงในรัฐสภา เมื่อวันที่ 7 เมษายน 2535 ในการเข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีนั้นมีรายละเอียดดังนี้คือ

1. "รัฐธรรมนูญไม่ได้กำหนดไว้ว่า นายกรัฐมนตรีจะต้องเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร" อันหมายถึงว่า พลเอก สุจินดา คราประยูรมีสถานะเป็นนายกรัฐมนตรีได้
2. การรับตำแหน่งครั้งนี้เพื่อป้องกันมิให้บุคคลนอกวงจรรัฐสภา เพราะผู้ที่ไม่ฝักใฝ่ในรัฐสภาในระบอบประชาธิปไตยแบบสภาเปรซิเดียม
3. "เป็นนายกรัฐมนตรี เพื่อป้องกันและรักษาไว้ซึ่งศาสนาพุทธที่ก้ำกึ่งอุญกุลกลุ่มหนึ่งก่อตั้งศาสนาขึ้นมาใหม่" พลเอกสุจินดา คราประยูรอ้างว่า มีพุทธศาสนิกชนจำนวนมาก

¹⁹ เรื่องเดียวกัน 2(เมษายน 2535):5.

²⁰ ทีมงานคอกเบี้ยรายสัปดาห์ (ฉบับพิเศษ), ประชาธิปไตยเลือด (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คอกเบี้ย, 2535) หน้า 25 - 26.

²¹อมร รักษาสิทธิ์ "เหตุการณ์เข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของพลเอกสุจินดา คราประยูร วิเคราะห์ตามหลักประชาธิปไตย," มติชน (18 พฤษภาคม 2535) : 32.

มากมายหรือทำให้รับตำแหน่งนี้ เพื่อป้องกันและรักษาไว้ซึ่งศาสนาพุทธ และมีกลุ่มบุคคลจะตั้งศาสนาขึ้นมาใหม่ อันเป็นการพาดพิงถึงหัวหน้าพรรคการเมืองพรรคหนึ่งและกลุ่มปฏิบัติศาสนกิจอีกรูปแบบหนึ่ง

จากแถลงการณ์ในรัฐสภา ซึ่งพอสรุปความได้ว่า พลเอกสุจินดา ฯ มีจุดประสงค์ทางการเมืองในการที่จะเข้าสู่ตำแหน่งนายกรัฐมนตรีอย่างเด็ดเดี่ยวแม้จะเคยสัญญาไว้เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2534 ก่อนที่จะประกาศใช้รัฐธรรมนูญ แล้วก็ตามว่าจะไม่รับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี ซึ่งอาจวิเคราะห์ได้ว่าเป็นการแย่งชิงตำแหน่งกันระหว่างหัวหน้าพรรคการเมือง

นอกจากแย่งชิงอำนาจกันแล้ว เหตุผลอีกประการหนึ่งของ การเกิดเหตุการณ์ความขัดแย้งและความรุนแรงทางการเมืองในเดือน พฤษภาคม 2535 คือสภาพเศรษฐกิจซึ่งได้เจริญเติบโตสูงสุดในสมัยรัฐบาลพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ที่ภาคอุตสาหกรรมขยายตัวถึง ร้อยละ 13.7 ต่อปีต้องเผชิญกับภาวะชะงักงัน ต่างประเทศขาดความมั่นใจในการที่จะเข้ามาลงทุน ชาตินิยมอำนาจตัดความช่วยเหลือในทุกทุกด้าน

ชนชั้นกลางซึ่งเป็นผู้ที่สูญเสียอำนาจทางเศรษฐกิจ โดยแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 7 ที่พยายามพัฒนาให้ประเทศไทยเป็น ประเทศอุตสาหกรรมใหม่หรือ निकสัน นั้นไม่สามารถที่จะ ดำเนินไปตามจุดหมายปลายทางได้²² ผลที่ติดตามมาก็คือ ผู้ที่มาชุมนุมประท้วงขับไล่พลเอกสุจินดา คราประยูรจึงเป็นชนชั้นกลาง²³ เป็นส่วนใหญ่ อย่างไรก็ตามก็มี ประชาชนที่มีการศึกษาและประชาชนทั่วไป ก็เข้าร่วมด้วยเนื่องจากในระยะหลังกระแสประชาธิปไตยมีอยู่สูง

สาเหตุที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ เป็นเรื่องราวที่มาความขัดแย้งความรุนแรงทางการเมืองของเหตุการณ์ในเดือนพฤษภาคม 2535 หรือ "พฤษภาทมิฬ"

²² ส. ศิวรักษ์, วิพากษ์ รสช. ลอกคราบนายอานันท์ ปันยารชุน : บทปาฐกถา 6 เดือน รสช. ความถดถอยของประชาธิปไตย (กรุงเทพมหานคร : ซีรพงษ์การพิมพ์, 2535), หน้า 58 - 59.

²³ ประเวศ วะสี, บทเรียนจาก 18 พฤษภาคมหาวิปโยค กับการฟื้นฟูประเทศไทย บ้านเมือง (กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์ดิ้ง กรู๊ป จำกัด, 2535) หน้า 83 - 84.

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อให้ทราบถึงความเป็นมา สถานการณ์ที่นำไปสู่ ความรุนแรง ความขัดแย้งทางการเมือง ในเหตุการณ์พฤษภาคม 2535
2. เพื่อให้ทราบถึง ลักษณะสำคัญของความขัดแย้งและความรุนแรงทางการเมืองอันนำไปสู่การจลาจลในเหตุการณ์พฤษภาคม 2535
3. เพื่อให้ทราบถึงความล้มเหลวในการปกครองภายใต้รัฐบาล พลเอกสุจินดา คราประยูร นายกรัฐมนตรีคนที่ 19 ของประเทศไทย

สมมติฐานในการวิจัย

ความขัดแย้งและความรุนแรงทางการเมืองในเหตุการณ์พฤษภาคม 2535 เป็นผลมาจาก

1. ความพยายามในการสถาปนา ระบบเผด็จการระหว่างนายทหารผู้มีอำนาจกับพรรคการเมืองที่เกี่ยวข้อง
2. เหตุการณ์ดังกล่าว มีส่วนเสริมสร้างการตื่นตัวทางการเมืองใน ระบอบประชาธิปไตยในหมู่ประชาชน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความขัดแย้งความรุนแรงทางการเมือง ศึกษาเฉพาะกรณี เหตุการณ์ทางการเมืองในเดือนพฤษภาคม 2535 มีขอบเขตเนื้อหาศึกษาเฉพาะ สาเหตุที่มาของความขัดแย้งและความรุนแรงทางการเมือง ในเหตุการณ์ " พฤษภาทมิฬ " โดยศึกษาเหตุการณ์ตั้งแต่สภาพแวดล้อมก่อนนำไปสู่การทํารัฐประหาร ในวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2534 ในช่วงการปกครองของ รัฐบาลพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ การทํารัฐประหาร รัฐบาลพลเรือนชุด พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ ออกจากตำแหน่ง และบทบาทของคณะรักษา

ความสงบเรียบร้อยแห่งชาติการจัดตั้ง คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญในการร่างรัฐธรรมนูญ ฉบับพุทธศักราช 2534 ซึ่งถูกเรียกว่า รัฐธรรมนูญฉบับ "หมกเม็ด" เนื่องจากเนื้อหา ในรัฐธรรมนูญ มีเนื้อหาซ่อนเงื่อนงำในการที่จะสืบทอดอำนาจของสภารักษาความสงบ เรียบ ร้อยแห่งชาติจนเป็นเหตุให้ พลเอกสุจินดา คราประยูร เข้ามารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรี การร่างรัฐธรรมนูญให้ประชาชนสภารักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ เป็นผู้ดูแลถ่วง ปรายชื่อนายกรัฐมนตรีต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยกำหนดคุณสมบัติที่สำคัญคือ นายกรัฐมนตรีไม่ต้องมาจากการเลือกตั้งและศึกษาปัจจัยทางเศรษฐกิจสังคมการเมือง ที่เป็น ประเด็นที่ทำให้เกิด สาเหตุของความรุนแรงทางการเมือง ในเหตุการณ์โดยกำหนดช่วง ระยะเวลาที่ศึกษาดังนี้คือ ตั้งแต่วันที่ 31 กรกฎาคม 2531 - 20 พฤษภาคม 2535

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเรื่อง ความขัดแย้งและความรุนแรงทางการเมืองศึกษาเฉพาะ กรณีเหตุการณ์ทางการเมืองในเดือนพฤษภาคม 2535 นั้น เป็นการศึกษาวิจัยแบบเอกสาร (documentary research) อาศัยการพรรณวิเคราะห์เหตุการณ์ และเป็นการศึกษาวิจัยแบบ สังเกตการณ์เหตุการณ์ (observation) เนื่องจากว่าเป็นเหตุการณ์ร่วมสมัย ผู้วิจัย ได้เข้าร่วมสังเกตการณ์ในฐานะ ผู้พิทักษ์ความสงบเรียบร้อย ซึ่งบางเหตุการณ์นั้นผู้วิจัยได้ เขียนขึ้นมาจากประสบการณ์จริงที่ผู้วิจัย ได้สัมผัสสถานเหตุการณ์ปราบปรามผู้เข้าร่วมชุมนุมซึ่ง การวิจัยครั้งนี้ เป็นรูปแบบการวิจัยเชิงประจักษ์ (empirical research) สืบหรับแหล่ง ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษานี้แบ่งแหล่งข้อมูลออกได้เป็น

1. ข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ คำสั่งของทางราชการ ประกาศ แถลงการณ์ของคณะ- รักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ระเบียบข้อบังคับของทางราชการ บันทึกรายงานการ ประชุมของคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ
2. ข้อมูลทุติยภูมิ เอกสารทั้งตัวภาษาไทยและภาษาอังกฤษ สยามจดหมาย- เหตุ ข่าวสารรัฐสภา สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ มติชนสุดสัปดาห์ หลักไทย ข่าวพิเศษ อาทิตย และหนังสือพิมพ์รายวัน ไทยรัฐ มติชน Bangkok Post, The Nation และอื่น ๆ

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา ห้องสมุดรัฐสภา ห้องสมุดคณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันวิทยบริการ ห้องสมุดคณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อเป็นประโยชน์ให้ทราบถึง ความขัดแย้ง ความรุนแรงทางการเมืองในเหตุการณ์ " พฤษภาทมิฬ " ซึ่งเป็นขั้นตอนหนึ่งของประวัติศาสตร์ไทยที่จะต้องจารึกไว้เป็นหลักฐานในการต่อสู้ให้ได้มาซึ่งสิทธิเสรีภาพของการปกครองระบอบประชาธิปไตย
2. เพื่อเป็นประโยชน์ที่ทหารจะได้ทราบ บทบาทของตนเองและนำไปประยุกต์และปรับปรุงภาพพจน์ของทหารให้สอดคล้องกับความเป็นจริง
3. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์ บทบาทและหน้าที่ของคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ บทบาทของรัฐบาล บทบาทของรัฐสภา บทบาทของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และบทบาทของกลุ่มพลังเรียกร้องทางการเมือง
4. เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการทำนายอนาคตการเมืองไทย ขั้นตอนการพัฒนาการของรัฐสภา พรรคการเมือง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ระบบการเลือกตั้งให้เป็นประชาธิปไตยมากขึ้น

การนำเสนอวิทยานิพนธ์

การศึกษาเรื่องจะมีการนำเสนอทั้งหมด 6 บท คือ

บทที่ 1 บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

สมมุติฐานในการวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย
 วิธีการดำเนินการวิจัย
 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

บทที่ 2 แนวความคิดทางทฤษฎี

แนวความคิดเกี่ยวกับความขัดแย้ง
 ความหมายของความขัดแย้ง
 สาเหตุความขัดแย้ง
 ความรุนแรงทางการเมือง
 ความหมายของความรุนแรงทางการเมือง
 ลักษณะสำคัญของความรุนแรงทางการเมือง
 สาเหตุของความรุนแรงทางการเมืองและการถูกลีครอนในเชิงเปรียบเทียบ
 แบบแผนของการถูกลีครอนในเชิงเปรียบเทียบ
 การถูกลีครอนในสิ่งที่พึงปรารถนา
 การถูกลีครอนที่เพิ่มสูงขึ้น

บทที่ 3 สภาพแวดล้อมทางการเมืองที่นำไปสู่การทารุณกรรมเมื่อวันที่

23 กุมภาพันธ์ 2534

สภาพแวดล้อมทางการเมืองที่นำไปสู่การทารุณกรรมเมื่อ 23 กุมภาพันธ์

2534

การเมืองการปกครองในสมัยรัฐบาลพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ
 จุดอ่อนการบริหารงานของรัฐบาลพลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ
 การทำทายอาญาระหว่างนักการเมืองและทหาร

สถานการณ์ภายหลังการยึดอำนาจของคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ

เหตุผลการยึดอำนาจของคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ

การจัดตั้งรัฐบาลพลเรือน นายอานันท์ ปันยารชุน

ความพยายามในการสถาปนาระบบเผด็จการโดยชนบทอันเป็นที่รักของประชาชน

การจัดตั้งคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

การร่างรัฐธรรมนูญฉบับ พุทธศักราช 2534

บทที่ 4 ความขัดแย้งและความรุนแรงทางการเมือง

การสืบทอดอำนาจของคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ ระหว่าง
นายทหารผู้มีอำนาจกับพรรคการเมืองที่เกี่ยวข้อง

เหตุผลของการเข้ารับตำแหน่งนายกรัฐมนตรีของพลเอกสุจินดา
คราประยูร

การคัดค้านจากพรรคการเมืองฝ่ายตรงข้าม

การประท้วงของ เรืออากาศตรี ฉลาด วรฉัตร

การประท้วงของพลตรีจำลอง ศรีเมือง

แนวทางแก้ปัญหาของรัฐกับการชุมนุมประท้วง

บทที่ 5 หลังการตื่นตัวของประชาชน

บทที่ 6 บทสรุปและเสนาอานะ